

Keski-Pohjanmaan liitto
kirjaamo@keski-pohjanmaa.fi

Lausunto

Viite: Keski-Pohjanmaan 6. vaihemaakuntakaavan luonnos

Vetelin kunnan lausunto Keski-Pohjanmaan 6. vaihemaakuntakaavan luonnoksesta

Vetelin kunta pitää tärkeänä, että Keski-Pohjanmaan 6. vaihemaakuntakaava tukee alueen elinvoimaa, maatalouden uudistumista, biokaasutalouden kasvua sekä uusiin teollisiin ekosysteemeihin liittyvien investointien toteutumista. Maakuntakaavan tulee olla mahdollistava ja oikeasuhtainen ohjausväline, joka luo edellytyksiä kuntien kehittämistyölle, yritysten kasvulle ja alueen huoltovarmuutta vahvistaville investoinneille.

Vetelin ja laajemmin Kaustisen seutukunnan vahvuus perustuu vahvaan maatalouteen, alkutuotantoon, metsä- ja biotalouteen sekä alueen sijaintiin Kokkolan suurteollisuuden ja sataman vaikutusalueella. Näiden vahvuuksien pohjalta alueella on merkittävä mahdollisuus rakentaa uutta biokaasu-, biohiili- ja biojalosteteollisuutta, joka hyödyntää paikallisia raaka-ainevirtoja, vahvistaa maatilojen kannattavuutta ja synnyttää uutta yritystoimintaa.

Vetelin kunta korostaa, että biokaasutalous ei ole yksittäinen energiantuotannon muoto, vaan osa laajempaa maatalouden, kiertotalouden, teollisuuden ja logistiikan kokonaisuutta. Biokaasun tuotanto mahdollistaa lannan, peltobiomassojen, sivuvirtojen ja muiden orgaanisten raaka-aineiden korkeamman jalostusasteen. Samalla se tukee ravinteiden kierrätystä, vähentää riippuvuutta tuontien energiasta ja vahvistaa alueellista huoltovarmuutta sekä energia-, että elintarvikehuoltovarmuuden osalta.

Keskeisenä maakuntakaavoituksen tarpeena Vetelin kunta nostaa esiin Vetelistä Kokkolaan Kaustisen ja Kruunupyyn kautta suuntautuvan monikaasuputken. Monikaasuputki on strategisesti tärkeä infrastruktuurivaraus, joka voi palvella biokaasun, biometaanin, synteettisten kaasujen, vedyn tai muiden tulevien kaasuratkaisujen vähähiilistä siirtoa. Putki loisi yhteyden maatalousvaltaisen sisämaan tuotantoalueiden ja Kokkolan suurteollisuuden, sataman, logistiikan sekä tulevien vähähiilisten teollisuusinvestointien välille.

Veteli-Kokkola-monikaasuputki tulee nähdä koko Keski-Pohjanmaan kilpailukykyä vahvistavana runkoinfrastruktuurina. Se mahdollistaisi hajautetun biokaasutuotannon kokoamisen, jalostamisen ja hyödyntämisen teollisuuden, liikenteen ja energiantuotannon tarpeisiin. Samalla se parantaisi Vetelin ja lähialueiden maatilojen mahdollisuuksia osallistua uuteen biokaasumarkkinaan ja tuoda maatalouden sivuvirrat osaksi maakunnan teollista arvoketjua.

Maakuntakaavassa tulee varmistaa, ettei kaavaratkaisuilla aseteta biokaasu-, biojaloste-, teollisuus- tai infrastruktuurihankkeille tarpeettomia ennakkorajoitteita. Luonnonarvojen

turvaaminen ja elinvoiman vahvistaminen eivät ole toisilleen vastakkaisia tavoitteita. Maakuntakaavan tehtävänä on sovittaa yhteen ympäristöarvot, maatalouden toimintaedellytykset, yritysten investoinnit, teollinen kehitys ja alueellinen huoltovarmuus.

Vetelin kunta pitää tärkeänä, että luonnonarvoihin liittyvät selvitykset ja vaikutusarvioinnit tehdään tapauskohtaisesti hankesuunnittelun, kuntakaavoituksen, YVA-menettelyjen ja lupaprosessien yhteydessä. Maakuntakaava ei saa muodostaa yleisiä, kaavamaisia tai oikeusvaikutuksiltaan epäselviä rajoituksia, jotka voivat estää biokaasutalouden ja siihen liittyvän infrastruktuurin kehittämistä ilman hankekohtaista arviointia.

Vetelin kunta esittää, että maakuntakaavassa huomioidaan seuraavat täsmennykset:

1. **Veteli-Kokkola-monikaasuputki osoitetaan maakuntakaavassa strategisena energia- ja teollisuusinfrastruktuurin kehittämisvarauksena**, esimerkiksi VT13-käytävän yhteyteen.
2. **Biokaasutalouden, biojalosteiden ja maatalouden sivuvirtojen hyödyntämisen merkitys kirjataan selkeästi kaavan perusteluihin** osana maakunnan elinvoimaa, huoltovarmuutta ja vähähiilistä teollista kehitystä.
3. **Vetelin ja Kaustisen seutukunnan maatalousvaltainen tuotantopohja tunnistetaan biokaasutuotannon keskeisenä vahvuutena**, joka voi palvella sekä paikallista energiankäyttöä että Kokkolan teollisia suurinvestointeja.
4. **Kaavaratkaisujen tulee olla mahdollistavia ja oikeasuhtaisia**, eikä niiden tule ennakkollisesti estää biokaasu-, biohiili-, biojaloste-, kaasuverkko- tai teollisuushankkeiden tarkempaa suunnittelua.
5. **Teollisuus- ja energiainfrastruktuurin kehittämistä koskevat merkinnät tulee sovittaa yhteen kuntien elinkeinopoliittisten tavoitteiden kanssa**, jotta maakuntakaava tukee investointien toteutumista eikä muodostu niiden pullonkaulaksi.

Vetelin kunta katsoo, että oikein toteutettuna maakuntakaava voi vahvistaa kunnan ja koko Keski-Pohjanmaan asemaa maatalouden, biokaasutalouden ja vähähiilisen teollisuuden edelläkävijäalueena. Vetelistä Kokkolaan suuntautuva monikaasuputki on tässä kokonaisuudessa keskeinen tulevaisuusinvestointi, joka yhdistää maaseudun raaka-ainevirrat, paikallisen yritystoiminnan ja Kokkolan suurteollisuuden tarpeet samaan maakunnalliseen arvoketjuun. Epästabiiilissa maailmantilanteessa kriittisen energia- ja ruokahuoltovarmuuden edellytysten parantaminen tulee olla Keski-Pohjanmaan maakuntakaavan tärkein prioriteetti.